

MALLABIKO UDAL FUNTSAREN ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA U48058
Titulua	Mallabiko Udal Artxiboa
Data(k)	1586 - 1939
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> - Metro linealak: 0,94 m/l - Kaxak: 6 - Liburu solteak: 3 - Espediente-kopurua: 178 Papera.

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Mallabiko Udala
Instituzio historia	<p>Mallabia Durangaldean dago eta Durangoko barruti judizialekoa da. Mallabiko elizatea Durangaldeko merinaldekoa zen, eta Bizkaiko Jaurreriko Batzarretako laugarren eserlekua hartu zuen. Hala ere, 1635. urtera arte itxaron behar izan zuen, Etxebarriko San Agustin elizatea Elorriora batu eta bere eserlekua libre utzi zuenean.</p> <p>Bizkaiko Lur Lauan gertatzen den bezala, Mallabia elizate bihurtu zen Erdi Aroko instituzionalizazio-prozesuan, eta Jasokundearen eliza haren parrokia izan zen. Eliza hau XI. mendekoa da, baina XVI. mendean berreraiki eta 1750. urtean amaitu zen. Elizateko auzoak sakabanatuta zeudenez, bigarren parrokia-eliza bat eraiki behar izan zuten XVI. mendearen hasieran, Gereaa auzoko San Adrian eliza, bertako biztanle guztiei zerbitzua emateko.</p> <p>Behe Erdi Aroan Bizkaiko lurralde osoan izandako bando-kideen borrokak jasan behar izan zituen, Lur Lauan eta hiribilduetan bezala, baita mendeetan zehar lurraldeak izan zituen gatazka armatuak ere, XIX. mendeko gerra karlistak eta XX. mendeko Gerra Zibila bereziki.</p>

Instituzio historia	<p>Bere ekonomia landatarra izan da, nekazaritzakoa, abeltzaintzakoa eta basokoa. Burdinolak eta errotak zituen. Udalerrriak ez zuen XIX. eta XX. mendeetako industrializazio-prozesuetan parte hartu, XX. mendeko 60ko hamarkadatik aurrera sortutako industriaren bultzadan bigarren sektorea garatu duten industrialdeak agertu ziren, lehen sektorearen kaltetan. Egoera horri esker, udalerrriak biztanleria-maila nahiko egonkorra izan du historian zehar.</p>
Artxibo historia	<p>Mallabiko elizateko dokumentazioa udal artxiboan egon da, 1993an Bizkaiko Foru Agiritegi Historikora eraman zuten arte. Lekualdaketak, funtsean, 1940 baino lehenagoko dokumentazio historikoa ekarri zuen, eta gainerako dokumentuak udal-artxiboan daude.</p> <p>Bizkaiko Foru Aldundiko Ondare Historikoaren Zerbitzuak dokumentazioa lekualdatu aurretik egindako txostenaren arabera, tamaina ertaineko artxiboa da, eta 1970 eta 1980 bitartean sortutako dokumentazioa ia funts osoa da. Dokumentazio historikoak hutsune handiak ditu.</p> <p>Artxiboa udaletxeko lehen solairuan zegoen, eta areto independente bat hartu zuen osoko bilkuren aretoaren ondoan. Dokumentazioa karpitetan edo kutxetan instalatuta zegoen. Guztiz ordenatuta eta fisikoki sekzioka bereizita zegoen. Instalazio-unitate bakoitzaren kanpoaldean edukiaren deskribapena zegoen.</p> <p>BFAHn gordailatutako dokumentazio historikoaren artean 1795etik 1823ra arteko udal-artxiboko dokumentuen inbentarioa ageri da.</p>
Sarrera modua	<p>BFAHn gordailatutako dokumentazioa 1993. urteko abuztuaren 3an sartu da, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Orozkoko Udalak urte horretako urtarrilaren 14an sinatutako lankidetzaz hitzarmena betez.</p>

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	<p>Mallabiko elizateak eta Udalak 1586 eta 1940 bitartean sortutako dokumentazio historikoa.</p>
Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	<p>Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.</p>

Sarrera berriak	Beste hitzarmen bat sinatuz gero, sarrera berriak egon daitezke.
Erakundea	<p>Dokumentazioa Udal Artxibozainen Lantaldearen sailkapen-koadroaren bidez antolatu da, serie batzuekin handituta.</p> <p>Koadroa BFAHn dauden udalerrri guztietarako erabiltzen da, eta, beraz, baliteke udalerrri horretan sortutako dokumentazioaren artean serie batzuk ez islatzea.</p> <p>Gobernuaren, Idazkaritzaren eta Udal Administrazioaren eta Ogasunaren jarduerak hartzen ditu, honela:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gobernua: 17 dokumentu 1795 eta 1932 bitartekoak. – Idazkaritza: 97 dokumentu 1586 eta 1939 bitartekoak. – Ogasuna: 64 dokumentu 1833 eta 1928 bitartekoak.

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreproduktzio baldintzak	Erreproduktzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.
Deskribapen tresnak	<p>Dokumentazio guztia katalogatuta dago, eta Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak erabiltzen dituen deskribapen-tresnen bidez eskura daiteke:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Sailkapen-koadroa. b. ARWE datu-basea, artxiboari buruzko katalogazioa kudeatzeko. Hainbat sarbide-puntu eta onomastika, toponimia eta gaikako indize ditu. c. ARIT datu-basea, kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sarbide berarekin.

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
---	-----------------------------------

Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa gordetzen duen dokumentazioaren zati bat digitalizatzen eta Interneten erabiltzaileen eskura jartzen ari da. Sarbidea ARITen datu-basearen bidez ere egiten da. Akta-liburuak, 1830 baino lehenagoko dokumentazioa, 1900 baino lehenagoko dokumentazioa (planoak barne), eta 1910 baino lehenagoko biztanleen erroldak digitalizatu dira.
Lotutako deskribapen unitatea	Mallabiko udalarekin lotutako dokumentu-iturriak daude BFAH osatzen duten ataletan, batez ere atal administratibo eta judizialean. Udalak 1941etik gaur egun arte sortutako dokumentazioa udaletxean gordetzen da.
Argitalpenei buruzko oharra	Pinedo Otaola, Juan Antonio (1996). Ermua, Mallabia eta Zaldibar: Azterketa historiko-artistikoa. Bizkaiko herrien monografiak. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo.

Oharren arloa

Oharrak	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak artxibo historikoaren funtzioa betetzen du funtsak gordailutu dituzten udalerrientzat.
---------	--

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko udal-atalerako egindako deskribapena, bertako teknikariak gainbegiratuta.
Arauak edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Agirien Deskribapenerako Nazioarteko Arau Orokorra). Deskribapen Agirien Batzordeak hartutakoa Agirien Nazioarteko Kontseiluan, Stockholmen (Suedia), 1999ko irailaren 19-22an. Madril. 2000.
Deskribapenaren data	2020/01/20